

Ha Elnök Úr és a Tanács arra a meggyőződésre jutnának, hogy helytelenül jártam el, amikor két ellentétes utasítás között azt javasoltam, hogy az ügyet a Tanács tárgyalja meg és együttesen utasítson arra, hogy mit kell tennem – akkor készséggel levonom eljárásom következményeit, és arra kérem Elnök Urat és a Tanácsot, hogy a sajtó-előadói tisztségről való lemondásomat most – talán a Tanács legutolsó ülésén – azonnali hatállyal elfogadni méltóztassék.

Ha ellenben most már a teljes tényállás ismeretében és további magyarázatom meghallgatása után Elnök Úr és a Tanács úgy határoznának, hogy nem jártam el helytelenül, amikor a tanácsülés napjának délelőttjén arra kértem az Elnök Urat, hogy az ügyet néhány óra múlva a Tanáccsal megvitatni méltóztassék – annál is inkább, mert az a meggyőződésem, hogy az ügy öt perc alatt simán elintézhető –, akkor ismételten tisztelettel kérem, hogy Elnök Úr és a Tanács ez ügyben hozott határozatát velem közöljék.

Befejezésül csak ennyit: én Elnök Úrnak és politikájának mindig őszinte híve voltam és az is maradok, akárhogyan is intéződik el ez a végeredményben jelentéktelen és minden elvi tartalmat nélkülöző kérdés. Én mindig örömmel követem Elnök Úr utasításait, ebben az esetben azonban az az érzésem, hogy két ellentétes és engem egyformán kötő határozatot helyesebb, ha a Tanács bírál el, annál inkább, mert biztos vagyok benne, hogy a Tanács ugyanolyan készséggel követi Elnök Úr kívánságát – hacsak erre egyetlen módot is lát –, mint én magam.

Igaz tisztelettel:

PIL 704. f. 342. ó. e. (eredeti)

¹ L. e kötet 56. sz. levelét. A hosszúra nyúlt és jelentéktelen vitát részben azért közöljük, mert egyik szereplője a később híressé vált magyar-angol író, aki a BBC munkatársa volt, és hazafias kötelességből, szíveségből szerkesztette a Magyar Tanács bulletinjét, de azért is, mert még nem jelent meg a Károlyi-levelezés IV. kötete, melyből kitűnne, hogy Károlyi és hívei londoni tevékenységét a háború alatt szinte hetente nehezítették ilyen személyi és csoportértődések, presztizsszempontok, egyebek között az – mint egy miniatúr koalícióban –, hogy ki melyik tagszervezet tagja. Károlyi tulajdonképpen nem annyira Mikesre haragudott, mint Pethőre, aki nem jelentéktelen adományaiért külön elismerést várt volna – Pethő hasonló tárgyú levelezését Károlyival, illetve az ő nevében Havassal nem közöljük. Ennek ellenére jellemző Károlyi arisztokratikus allűrjeire, hogy az ilyen önzetlen munkatársal olyan hangon beszélt néha, mint egy hanyag cseléddel – szerencsére Mikes humoristához méltó nagyvonalúsággal fogadta ezt.

44. M. PHILIPS PRICE KÁROLYI MIHÁLYHOZ

(London, 1945. április 25.)

Dear Count Károlyi,

The enclosed letter came to me today from Mr. George Hall M. P., the Under Secretary of State for Foreign Affairs, who is acting in Eden's absence.¹

I suggest that you telephone or write to him and fix a convenient time to meet him.

Yours sincerely

PIL 704. f. 342. ó. e. (eredeti)

*

Kedves Károlyi gróf,

A mellékelt levelet ma kaptam George Hall képviselő úr, külügyi államtitkártól,² aki Edent távollétében helyettesíti.¹

Azt javaslom, hogy telefonáljon vagy írjon neki, és állapodjon meg a találkozás megfelelő időpontjában.

¹ Hall külügyminiszter-helyettes közölte a közbenjáró Price képviselővel: „Eden távollétében azért írok én, hogy közöljem önnel, hogy szívesen találkozom Károlyi gróffal, mielőtt visszatér Magyarországra.” Károlyi hívja fel titkárát az időpont megbeszélése végett.

² Az angol szövegben szó szerint államtitkár. Akit magyarul angol külügyminiszternek neveznek, annak pontos angol címe „a külügyek államtitkára”, tehát az államtitkár magyarul államtitkár- vagy külügyminiszter-helyettes, jelen esetben politikai államtitkár.

45. D. E. RITCHIE KÁROLYI MIHÁLYHOZ

(London, 1945. április 25.)

Dear Count Károlyi,

I was glad to hear that you have received an invitation from the Budapest Committee to return to Hungary and understand your anxiety to send back a message, But I must confirm Dr. Betty Morgan's reply that the BBC's Hungarian transmissions are not the right channel for such messages.

As I explained before, the attitude of the BBC's Hungarian broadcasts has changed with the changed position of Hungary. We are now serving no more complicated purpose than to give our Hungarian audience the true news and any other material which is at the same time likely to contribute to Hungarian understanding of this country and also to interest Hungarian listeners. We obviously cannot serve any personal interests much as we might like to do so.

It is not the case that all our talks are given anonymously but it is the case that all our talks must serve the purposes indicated above.

I am sorry to disappoint you.¹

Yours sincerely,

PIL 704. f. 342. ó. e. (eredeti)

*

Tisztelt Károlyi gróf,

Örömmel hallottam, hogy meghívást kapott a budapesti Bizottságtól, térjen haza Magyarországra, és megértem türelmetlenségét, mellyel válaszolni kíván az üzenetre, de meg kell erősítenem Dr. Betty Morgan válaszát, miszerint a BBC magyar adása nem a megfelelő csatorna ilyen üzenetek számára.

Mint már közöltem, a BBC magyar adásának attitűdje megváltozott, miután Magyarország helyzete is megváltozott. Nincs semmi más, komplikáltabb célunk, mint hogy közöljük magyar hallgatóinkkal a hiteles híreket és bármilyen más anyagot, amely hozzájárulhat hazánk megértéséhez Magyarországon és érdekelheti magyar hallgatóságunkat. Nyilvánvalóan nem szolgálhatunk személyes érdekeket, még ha szívesen meg is tennénk.

Nem arról van szó, mintha minden műsorunk anonim lenne, hanem arról, hogy minden műsorunkkal a fent kifejtett célt kell szolgálni.

Sajnálom, hogy csalódást okozok Önnek.¹

¹ A levélen Károlyi kézírásával: „Válasz.” A választ nem ismerjük. A levél hangneme angol mérce szerint nevezhető barátságosnak, túl azon, hogy miután Magyarország már nem volt hadviselő fél, a BBC magyar adásának célja valóban megváltozott. Nem tudni, ezenfelül politikai vagy személyes ellenszenv érvényesült, esetleg Károlyi mondott valami nemtetszőt, amire az utolsó mondatok utalhatnak – nyilván vitája volt dr. Morgannal. A háború alatt Károlyi állandó harcban állt a BBC-vel – 1944. március 19-e előtt Macartney és más tanácsadók hatására nehezen jutott ott szóhoz. Március 19. és az Angliai Magyar Tanács megalakulása után a helyzet Károlyi javára változott, de az Ideiglenes Kormány megalakulása és a fegyverszünet után egy ideig nem akartak, úgymond, politikai propagandának helyt adni.